Ert tjänsteställe, handläggare
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Ert datum

Er beteckning
LI2026/00922

Vårt tjänsteställe, handläggare
Carolina Lagerbäck
carolina.lagerback@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens yttrande över promemorian Ökad tillgång till hållbara drivmedel inom luft- och sjöfart (Ds 2026:11)

Försvarsmakten har getts möjlighet att yttra sig över departementsskrivelsen 2026:11 Ökad tillgång till hållbara drivmedel inom luftfart och sjöfart.

Försvarsmakten har följande synpunkter på skrivelsen.

En ökad inhemsk produktion och tillgång till SAF och SMF är positiv för totalförsvaret eftersom den ökar försörjningstryggheten och handlingsfriheten, oavsett omvärldsläge. Inte bara produktionen utan även råvaruströmmarna bör säkras såväl från Sverige som från Norden.

Militära system har långa livstider och Försvarsmaktens system kommer att ha till exempel gasturbiner och dieselmotorer som använder fotogen- och dieselliknande drivmedel bortom år 2050. Det innebär att Försvarsmakten kommer behöva flytande drivmedel i framtiden.

Bio- och elektrobränslen har operativa fördelar, de kan bidra till en förbättrad arbetsmiljö för Försvarsmaktens medarbetare och leda till att Försvarsmakten sänker utsläppen med positiva effekter för klimatmålen.

Försvarsmakten kommer dock följa Natos standarder på drivmedel och kraven från motortillverkarna.

7.3 FUD-satsning för en breddad råvarubas
I fredstid är de civila konsumenterna de största förbrukarna av drivmedel. Utvecklingen drivs av den civila flyg- och sjöindustrin varför Försvarsmakten följer utvecklingen för att säkerställa tillgång till drivmedel i stora mängder.

Försvarsmakten ser positivt på Energimyndighetens uppdrag att i samverkan med näringslivet möjliggöra en bärkraftig kommersiell produktion där efterfrågan skapas och stimuleras genom civilt nyttjande av hållbara bränslen. Storskaligt civilt nyttjande innebär att teknik och kompetens inom området byggs ut vilket ger handlingsfrihet i en situation där tillgången till fossila drivmedel är begränsad.

För att säkerställa att de drivmedelsprodukter som kommer produceras i framtiden även är användbara inom det militära försvaret, bör utvecklingen ske i samverkan med Försvarsmakten. Till exempel är vikten av termisk stabilitet och jet-bränsle i dieselmotorer[1] samt att kunna långtidslagra drivmedel i stora volymer utan degenererande effekter av väsentlig betydelse för försörjningstryggheten.

7.6 Inrätta ett forum för dialog och samverkan
Försvarsmakten anser det vara av yttersta vikt att även försvarsindustrin representeras i forumet för dialog och samverkan. Försvarsmakten är, som har anförts ovan, beroende och styrda av utvecklingsarbete som genomförs av motortillverkare och tillverkare av drivmedel.

Kompetens inom området hållbara drivmedel är en viktig förutsättning för ökad tillgång. Kompetensen är en nationell förmåga och bör utvecklas som en gemensam resurs mellan industri, statens civila- och försvarsmyndigheter, högskolor och forskningsinstitut.

Kriget i Ukraina har visat att energiförsörjning har blivit ett tydligt strategiskt mål. Etablering av nya produktionsanläggningar behöver samverkas med Försvarsmakten, utifrån möjligheten att skydda anläggningar från antagonistiska angrepp. I samband med att produktionsanläggningar planeras behöver även infrastrukturen för tillförsel av råvaror och distribution av färdig produkt med hjälp av flera transportslag säkerställas.

Försvarsmakten har i övrigt inget att erinra mot förslaget.

[1] Enligt NATO Single Fuel Policy

I beredningen av detta ärende har deltagit, teknisk chef flyg Fredrik Petersson, teknisk chef sjö Stefan Glans, teknisk chef logistik Stefan Ohm, MOA 502 Stefan Grann, MOA 502 Alexander Hutchings, kategoriledare drivmedel Pernilla Berger, sektionschef drivmedelssektionen Mattias Berglund, produktionssamordnare drivmedelssektionen Evelina Harr, senior hållbarhetsstrateg Fredrik Nilsson, materielsystemingenjör flygbasmateriel Johan Nellbring, chefsingenjör teknikdetalj flyg Bengt Saleryd, och försvarsjurist Johanna Alterman.

Detta yttrande har beslutats av brigadgeneral Johan Elofsson**.** I den slutliga handläggningen har, överste Per Åkerström, major Mats Ahlgren, rådgivare Per Öster, avdelningschef David Moheim, deltagit och som föredragande hållbarhetsstrateg Carolina Lagerbäck**.**

Elofsson, Johan

STF C FST STÖD

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet (kopia)
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
Försvarsdepartementet (endast för kännedom) epost@regeringskanlsiet.se

Inom FM för kännedom
AST
MS
FS
FMLOG

Inom HKV för kännedom
FST
FST STRA
FST GEN
FST STÖD
FST JUR
OPL
REV
SÄKINSP
FLYGI
FIHM

Utanför HKV
Milrep
NMR-kontoret
NLR-kontoret